

Instruktion till skriftligt prov

Skriftligt prov består av två delar, delprov I och delprov II. Båda delproven tillsammans omfattar två patientfall Carla Ceder och Casper Claesson. I patientfallen tillförs information successivt. Varje nytt ark inleds med en ingresstext som repeterar information och ger svarsalternativ till föregående arks frågor. Miniräknare är tillåten.

Delprov I. Maxpoäng: 50 poäng

Godkänt delprov I: 33 poäng

Delprov II. Läkemedelsberäkningar markeras med *

Godkänt delprov II: Godkända läkemedelsberäkningar

Patientfall 1 Carla Ceder, innehåller 13 frågor och Patientfall 2 Casper Claesson, innehåller 14 frågor

Möjliga poäng i patientfall 1 är 25 poäng
(Delprov I) samt godkänd
läkemedelsberäkning (Delprov II)

Fråga 1 = 2 poäng

Fråga 2 = 3 poäng

Fråga 3 = 2 poäng

Fråga 4 = 2 poäng

Fråga 5 = 1 poäng

Fråga 6 = 2 poäng

Fråga 7 = 3 poäng

*Fråga 8 = Läkemedelsberäkning G/U

Fråga 9 = 2 poäng

Fråga 10 = 3 poäng

Fråga 11 = 1 poäng

Fråga 12 = 2 poäng

Fråga 13 = 2 poäng

Möjliga poäng i patientfall 2 är 25 poäng
(Delprov I) samt godkänd
läkemedelsberäkning (Delprov II)

Fråga 1 = 1 poäng

Fråga 2 = 3 poäng

Fråga 3 = 3 poäng

Fråga 4 = 2 poäng

Fråga 5 = 1 poäng

Fråga 6 = 1 poäng

Fråga 7 = 2 poäng

Fråga 8 = 3 poäng

Fråga 9 = 2 poäng

Fråga 10 = 2 poäng

Fråga 11 = 2 poäng

Fråga 12 = 1 poäng

*Fråga 13 = Läkemedelsberäkning G/U

Fråga 14 = 2 poäng

Frågorna är konstruerade så att du måste begränsa dina svar. Du måste därför på angivet skrivutrymme ange dina svar. Om handstilen är svårsläst/oläslig kan bedömning av svaret påverkas. Om du garderar dig genom att räkna upp fler svarsalternativ än vad som efterfrågas, rättas endast de först angivna svarsalternativen. Vid läkemedelsberäkning gäller matematiska grundregler, dvs. avrundning sker bara en gång och alltid sist.

Provet ska ligga till vänster så långt upp mot bordshörnet som möjligt, *upp och ned*, och du börjar med det översta arket och vänder ett i taget. Besvarat ark läggs *upp och ned* i den färgade plastmappen till höger på bordet. Ta därefter nästa ark och vänd det rätt. Det är inte tillåtet att gå fram och tillbaka i tentamen. Det får bara finnas ett rättvänt vitt ark framme. Lagt ark ligger. Om du behöver kladdpapper finns det färgat papper att tillgå.

Kom ihåg att skriva ditt kodnummer på varje ark. Om du felaktigt eller av misstag får upp arken i fel ordning skall du omgående kontakta tentamensvakt. Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.

Således får endast det färgade instruktionsbladet, färgat kladdpapper och ett vitt rättvänt ark finnas framme samtidigt under examinationen.

När du är färdig med tentamen, lägg den färgade plastmappen i det kodmärkta kuvertet och lämna till tentamensvakten.

Lycka till!

KOD _____

Delprov I	Poäng:	G/U:
Delprov II-läkemedelsberäkning		G/U:

Carla Ceder

Totalt 13 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga 8)

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Carla Ceder 87 år är änka och bor sedan två år på trygghetsboendet Solgården. Hon klarar sig vanligtvis själv men har ett trygghetslarm för att kunna påkalla hjälp vid behov. Carla har en dotter som besöker henne en gång i veckan, vilket hon ser fram emot. För fem år sedan hade Carla en hjärtinfarkt och efter det har hon utvecklat hjärtsvikt. Carla har läkemedelsbehandling för sin hjärtsvikt men den senaste tiden har den hjälpt allt mindre och hon har ökade besvär. Carla har larmat och undersköterskan Anna som besöker henne kontaktar dig då hon upplever att Carla är trött, har yrsel, minskad aptit och är illamående. Du misstänker att Carla försämrats i sin hjärtsvikt sen du träffade henne senast. Du besöker Carla för att bilda dig en uppfattning om hur hon mår.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ TRYGGHETSBOENDET SOLGÅRDEN

Du samtalar med Carla, observerar henne samt mäter blodtryck och puls.

1. **Ange 4 karaktäristiska symtom/tecken som gör att du förstår att Carla har försämrats i sin hjärtsvikt förutom viktförändring, svullen buk p g a ascites, trötthet, yrsel, nedsatt prestationsförmåga, aptitlöshet och illamående. (0,5p/symtom) (2p)**

1		3	
2		4	

2. **Besvara nedanstående frågor. (0,5p/fråga) (3p)**

Vad heter artären vid handleden som du vanligtvis palperar vid pulskontroll? (ange svar på latin)	
När du känner på Carlas puls är hon takykard. Vad är definitionen för takykardi (frekvens)?	
Vad heter artären i armvecket som du lägger stetoskopet på vid blodtrycksmätningen? (ange svar på latin)	
Hur mycket över palpabel puls pumpar du upp manschetten vid blodtrycksmätning?	
Varför pumpar du upp blodtrycksmanschetten över palpabel puls?	
I vilken riktning kan Carlas blodtryck påverkas om armen kommer under hjärtnivån vid blodtrycksmätningen?	

KOD

Carla Ceder 87 år är änka och bor sedan två år på trygghetsboendet Solgården. För fem år sedan hade hon en hjärtinfarkt och efter det har hon utvecklat hjärtsvikt. Hon har läkemedelsbehandling men den senaste tiden har den hjälpt allt mindre och Carla har ökade besvär. Du besöker Carla och lägger märke till att hon är cyanotisk och är andfådd, har stasade halsvener och svullna underben. Du palperar pulsen genom att lägga två fingrar på arteria radialis. Du känner att hon är takykard som innebär att hennes puls är snabbare än 100 slag/min. När du kontrollerar blodtrycket ser du till att armen är i härthöjd, om armen kommer under hjärtnivån så blir blodtrycket felaktigt förhöjt. Du lägger stetoskopet över arteria brachialis och pumpar upp manschetten 30 mmHg över palpabel puls för att inte missa silent gap.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ TRYGGHETSBOENDET SOLGÅRDEN

Du observerar att Carla har dyspné, pittingödem och är cyanotisk samt har halsvenstas.

3. Besvara nedanstående frågor. (0,5/fråga) (2p)

<i>Vad är den patofysiologiska orsaken till dyspné vid hjärtsvikt?</i>	
<i>Vad är ett karaktäristiskt tecken för pittingödem när du känner på Carlas ben?</i>	
<i>Ange 2 ställen på kroppen där du vanligtvis observerar cyanos. (Båda rätt för poäng)</i>	
<i>Vilken del av Carlas hjärta är det som främst sviktar vid symtomen halsvenstas och benödem?</i>	

Du bedömer att Carla behöver sjukhusvård och ringer därför efter ambulans. EKG-undersökningen som görs på akutmottagningen visar att Carla har ett nytillkommet förmaksflimmer, hon läggs därför in på hjärtavdelningen för fortsatt vård.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

Du tar emot Carla och visar in henne på salen. I samband med ankomstsamtalet gör du en riskbedömning med hjälp av Senior Alert®, vilket visar att Carla har ökad risk för trycksår och undernäring. Du inspekterar hennes hud och uppmanar henne att ändra läge ofta.

4. Ange 4 omvårdnadsåtgärder, förutom ovanstående beskrivna, som du kan vidta för att Carla inte ska utveckla trycksår. (0,5p/åtgärd) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD

Du är sjuksköterska på trygghetsboendet Solgården och besöker Carla, 87 år, och lägger märke till att hon är cyanotisk och andfådd, har stasade halsvener och svullna underben. Den patofysiologiska orsaken till dyspné är nedsatt pumpförmåga i vänsterkammaren vilket gör att blod stockar sig bakåt mot lungkretsloppet. Ett karaktäristiskt tecken på pittingödem är att det bildas en grop när du trycker på huden, du kontrollerar nagelbäddar och läppar för att observera om Carla är cyanotisk. Det är främst högersidig hjärtsvikt som ger symtomen halsvenstas och benödem. EKG-undersökningen som görs på akutmottagningen visar att Carla har ett nytillkommet förmaksflimmer, hon läggs därför in hjärtavdelningen för fortsatt vård. Du tar emot Carla och i samband med ankomstsamtalet gör du en riskbedömning med hjälp av Senior Alert©, vilket visar att Carla har ökad risk för trycksår och undernäring. För att förebygga trycksår så bäddar du i en tryckavlastande madrass, ser till att lakanet är torrt och slätt, håller huden mjuk och smidigt samt erbjuder henne extra näring.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

Du och sjuksköterskestudenten Emma inspekterar huden och ser att Carla inte har några trycksår. I samband med det diskuterar ni hudens olika lager.

5. Vilka 2 lager har huden, förutom epidermis? (0,5p/lager) (1p)

1	
2	

Eftersom riskbedömningen också visade att Carla har risk för undernäring beräknar du hennes energibehov. Du tar hänsyn till att Carla har hjärtsvikt och kontrollerar om hon har andra bakomliggande sjukdomar som kan ha betydelse för energiberäkningen.

6. Ange 4 faktorer som du tar hänsyn till vid beräkning av Carlas energibehov, förutom ovanstående understrukna faktorer. (0,5p/faktor) (2p)

1	
2	
3	
4	

Carla har svårt att syresätta sig tillräckligt och har 2 liter syrgas som administreras via näsgrimma. För att Carla ska uppleva att andningen underlättas ger du henne omvårdnadsråd.

7. Ange 6 omvårdnadsåtgärder du kan hjälpa Carla med för att underlätta hennes andning. (0,5p/råd) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD

Carla 87 år är inlagd på hjärtavdelningen. Du och sjuksköterskestudenten Emma inspekterar huden och ser att Carla inte har några trycksår. I samband med det diskuterar ni hudens olika lager. Förutom epidermis så består huden av dermis och subcutis. Eftersom riskbedömningen också visade att Carla har risk för undernäring beräknar du hennes energibehov. Du tar hänsyn till att hon är kvinna, hennes ålder, BMI och hennes grad av fysisk aktivitet. Carla har svårt att syresätta sig tillräckligt och har 2 liter syrgas som administreras via näsgrimpa. För att Carla ska uppleva att andningen underlättas lossar du på kläder, öppnar fönstret, höjer sängens huvudände, ser till att Carla sitter stadigt med stöd för armarna och fötterna i golvet, andas med slutna läppar och djupandas.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

Eftersom EKG-undersökningen visade att Carla har ett nytillkommet förmaksflimmer ordinerar läkaren Inj. Digoxin® 0,75 mg intravenöst som frekvensreglering. I läkemedelsrummet finns glasampuller á 1 ml med injektionsvätska Digoxin® 0,25 mg/ml. Det blir skonsammare för kärlen om du späder ut den totala mängden läkemedel med Natriumklorid, du drar därför upp ytterligare 2 ml NaCl 9mg/ml i sprutan.

Digoxin BioPhausia®

Injektionsvätska 0,25mg/ml (genomskinlig, färglös vätska)

Aktiv substans: Digoxin

Hjärtglykosid med medellång eliminationstid

*8. Vilken styrka erhåller den digoxinlösning som du har blandat? Ange ditt svar i mg/ml med två decimaler. (korrekt svar = godkänt)

Svar:

Förutom Digoxin ordinerar läkaren också furosemid som är ett vätskedrivande läkemedel.

Nästa morgon får du rapport av nattsköterskan att natten varit lugn och Carla har sovit gott. Inför rondens på förmiddagen behöver du göra kontroller och observationer som kan ha betydelse för Carlas fortsatta hjärtsviktsbehandling.

9. Ange 4 observationer/kontroller som du gör som du kan rapportera om på rondens som har betydelse för Carlas fortsatta hjärtsviktsbehandling, förutom att bedöma vätskebalansen. (0,5p/observation/kontroll) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD _____

EKG-undersökningen visade att Carla 87 år, har ett nytillkommet förmaksflimmer och läkaren ordinerar Inj. Digoxin® 0,75 mg intravenöst som du administrerar. I läkemedelsrummet finns glasampuller á 1 ml med injektionsvätska Digoxin® 0,25 mg/ml. Eftersom det blir skonsammare för kärlen om du späder ut läkemedlet drar du upp ytterligare 2 ml NaCl 9mg/ml i sprutan och ger läkemedlet långsamt. Carla får också vätskedrivande intravenöst. Det är morgon igen och du får rapport av nattsköterskan att natten varit lugn och Carla har sovit gott. Inför rondan på förmiddagen kontrollerar du hennes vikt, om hon har bensvullnad eller är andfådd. Du gör även en pulskontroll för att utvärdera digoxinets effekt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HJÄRTAVDELNINGEN

Läkemedelsbehandlingen har god effekt och efter några dagar ska Carla skrivas ut. Inför hemgång ger du henne egenvårdsråd för att minska risken att försämrans i sin hjärtsviktssjukdom. Carla vet att hon ska vara noga med att ta sina ordinerade läkemedel samt ta en extra vätskedrivande tablett vid behov. Hon vet att det är bra med fysisk aktivitet i den mån hon orkar och är medveten om betydelsen av närings- och energirik kost. Hon tar extra kosttillskott. Hon berättar också att hon aldrig rökt och inte tänker börja.

10. Ge 6 förslag på egenvårdsråd förutom de ovan angivna som du kan ge Carla så att hon inte försämrans i sin hjärtsviktssjukdom. (0,5p/förslag) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Carla är ordinerad att ta loop-diuretika Furix® två gånger per dygn. Kl 08.00 samt 14.00.

11. Besvara nedanstående frågor. (0,5p/fråga) (1p)

<i>Motivera varför inte Carla ska ta den andra dosen på kvällen, kl. 20.00, vilket skulle kunna vara ett rimligt tidsintervall.</i>	
<i>Motivera varför det är viktigt att följa kaliumvärdet i blodet vid behandling med loop-diuretika.</i>	

KOD

Läkemedelsbehandlingen har god effekt och efter några dagar ska Carla skrivas ut. Inför hemgång ger du henne egenvårdsråd för att minska risken att försämrats i sin hjärtsviktssjukdom. Ni samtalar om att Carla ska väga sig ett par dagar i veckan, vara uppmärksam på viktuppgång, benödem och ökad andfäddhet. Hon ska helst inte dricka mer än 1,5 - 2 liter vätska per dygn och vara måttlig med salt- och alkoholintag. Carla vet att hon inte ska ta vätskedrivande läkemedel på kvällen för att slippa gå upp på toaletten nattetid. Hon kommer också kallas för blodprovstagning för att följa kaliumvärdet eftersom det finns risk för hypokalemi med hjärtarytmi som följd.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ TRYGGHETSBOENDET SOLGÅRDEN

Du förbereder för att ta emot Carla. Du har haft kontakt med sjuksköterskan på hjärtavdelningen, vårdsamverkan har fungerat bra.

12. Besvara nedanstående frågor genom att sätta ett X för korrekt svar. (0,5p/fråga) (2p)

Vilket är det övergripande syftet med vårdsamverkan?

- För att tydliggöra vilken vårdgivare som bär kostnadsansvaret
- För att IT-baserade beslutssystem ska fungera
- För att patienten skall få god och säker vård vid överflyttning mellan olika vårdgivare
- För att alla parter ska känna sig delaktiga

Vem ansvarar för att det finns rutiner för informationsöverföring inom länet/regionen?

- Verksamhetschefer
- Region/Landsting- Kommuner
- Socialstyrelsen
- Sjukhuschef och medicinskt ansvarig sjuksköterska

Vad innebär det att patienten är utskrivningsklar?

- Behandlande läkare bedömer att patientens vårdbehov inom slutenvård är en vecka
- Behandlande läkare kallar till möte med berörda parter om patientens vårdbehov
- Behandlande läkare bedömer att patientens vårdbehov inom slutenvård är tre dygn
- Behandlande läkare bedömer att patienten inte längre behöver vård inom slutenvården

Offentlighetsprincipen är huvudregeln i Sverige. Vad gäller inom hälso- och sjukvården?

- Huvudregeln är offentlighet men patientuppgifter är oftast sekretessbelagda
- Huvudregeln är offentlighet men sekretess kan beslutas av verksamhetschef
- Huvudregeln är sekretess som bara kan brytas efter domstolsbeslut
- Huvudregeln är sekretess som kan brytas under vissa omständigheter

KOD

Du förbereder för att ta emot Carla. Du har haft kontakt med sjuksköterskan på hjärtavdelningen, vårdsamverkan har fungerat bra. Det övergripande syftet med vårdssamverkan är att patienten ska få god och säker vård vid överflyttning. Region/Landsting – Kommuner ansvarar för att det finns rutiner för informationsöverföring. Patienten är utskrivningsklar när behandlande läkare bedömer att det inte längre behövs vård inom slutenvården. Offentlighetsprincipen är huvudregeln i Sverige. Inom hälso- och sjukvården är huvudregeln sekretess som kan brytas under vissa omständigheter.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ TRYGGHETSBOENDET SOLGÅRDEN

Carla påtalar att hon har svårt att somna, hon ligger vaken länge. Du ställer omvårdnadsdiagnos och formulerar ett rimligt mål. Carla och du diskuterar vilka åtgärder som kan vara lämpliga för henne. Carla röker inte och använder inte alkohol. Hon har en skön säng, en avskärmad, lugn sov miljö som kan mörkläggas med rullgardin och hon undviker att titta på tv eller dator på kvällen eftersom hon upplever att det påverkar insomnandet negativt. Du frågar Carla om hon oroar sig för något men det gör hon inte.

13. Ge Carla 4 egenvårdsråd om hur hon kan förbättra sina möjligheter att lättare somna förutom ovanstående understrukna aspekter. (0,5p/förslag) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Casper Claesson**Totalt 14 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga 13)**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Casper Claesson, 26 år, studerar till webbutvecklare. Han har läst ett år och bor ensam i en studentlägenhet som han flyttade till i samband med att han började studera. Orten han växte upp i ligger 30 mil bort där han har sina föräldrar och syskon. Casper trivs med sina studiekamrater men på fritiden umgås han inte med någon. Hans största intresse är webbutveckling och därför lägger han den mesta tiden vid datorn. Sedan en månad tillbaka besväras Casper av stark törst, stora urinmängder, viktnedgång och han tycker att symtomen kommit hastigt. Han berättar om sina besvär för sin mamma i telefon och hon råder honom att ta kontakt med hälsocentralen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Casper ringer och berättar om sina besvär och du bokar in honom för ett läkarbesök och provtagning samma dag.

1. *Vilken sjukdom är det mest troligt att misstänka med tanke på Caspers symtom: stark törst, polyuri, snabb viktnedgång och att symtomen har kommit hastigt? (1p)*

1	
2	

Vid besöket ordinerar läkaren flera blodprover som du tar.

2. *Besvara nedanstående frågor (3p)*

<i>Ange två venprover som är vanliga markörer för att ge svar på om Casper har en infektion (1p)</i>	
<i>Ange ett venprov som vanligtvis tas och ger svar på njurfunktionen (0,5p)</i>	
<i>Ange den blodcell som har till uppgift att förhindra blödningar genom att ansamlas vid kärlskadan (0,5p)</i>	
<i>Ange de två elektrolyter som bl a reglerar syra-bas- och vätskebalansen och som vanligtvis efterfrågas när ett elektrolytstatus ordinerar (1p)</i>	

KOD

Casper Claesson, 26 år, studerar till webbutvecklare. Han har läst ett år och bor ensam i en studentlägenhet som han flyttade till i samband med att han började studera. Orten han växte upp i ligger 30 mil bort där han har sina föräldrar och syskon. Casper trivs med sina studiekamrater men på fritiden umgås han inte med någon. Hans största intresse är webbutveckling och därför lägger han den mesta tiden vid datorn. Sedan en månad tillbaka besväras Casper av stark törst, stora urinvängder och viktneidgång. Han berättar om sina besvär för sin mamma i telefon och hon råder honom att ta kontakt med hälsocentralen. Casper ringer och berättar om sina besvär och du bokar in Casper för ett läkarbesök och provtagning samma dag då du misstänker att Casper har Typ 1- diabetes. Vid besöket tar du ordinerade prover bl a CRP och leukocyter för att se om Casper har en infektion och kreatinin för att få en uppfattning om njurfunktionen. Du tar också blodstatus där blodcellen trombocyter ingår samt elektrolyterna natrium och kalium.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Förutom att ta venprover kontrollerar du blodglukosvärdet kapillärt då misstanke finns att Casper fått diabetes.

3. Sätt ett kryss för rätt svar. (0,5p/korrekt svar) (3p)

<i>Varför medför kapillär provtagning större mätosäkerhet än venprovtagning?</i>	Risk för hemolys och tillblandning av vävnadsvätska	Mindre blodmängd analyseras	Det är svårt att utföra analysen
<i>När är det olämpligt att kontrollera blodglukosvärde genom kapillärprov?</i>	När patienten har feber	När patienten har nedsatt cirkulation	När patientens underarm är gipsad
<i>Vad är viktigt vid kapillär provtagning för glukosanalys?</i>	Att låta patienten välja lansett	Att tvätta rent punktionsstället inför provtagning	Att patienten inte har feber
<i>När ska man desinfektera med handsprit före kapillär glukosprovtagning?</i>	Behövs endast på sjukhus	I hemmet	Alltid, om inte lokala anvisningar säger annat
<i>Var på fingret bör du sticka?</i>	Mitt på fingerblomman	På fingerspetsen	Vid sidan av fingerblomman
<i>Vilket av följande fingrar är lämpligt att ta kapillärprov i?</i>	Pekfinger	Tumme	Långfinger

KOD

Du kontrollerar blodglukosvärdet kapillärt då misstanke finns att Casper fått diabetes. Kapillärprovtagning medför större mätosäkerhet eftersom det är risk för hemolys och tillblandning av vävnadsvätska. Det är olämpligt att ta kapillärprov då patienten har nedsatt perifer cirkulation. Vid provtagning för glukosanalys är det viktigt att tvätta rent punktionsstället. Desinfektion före provtagning bör alltid ske vid om inte lokala anvisningar säger annat och man bör sticka i långfingret vid sidan av fingerblomman.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Blodglukosvärdet visar 18,2 mmol/L. Du försäkrar dig om att Casper har tvättat sina händer och efter att du desinfekterat tar du om provet igen men det är fortfarande högt. Casper får också frågan om han har några sjukdomar, vilket han berättar att han inte har. Du rådgör med läkaren som remitterar Casper vidare till sjukhuset för utredning och du kontaktar sjuksköterskan på medicinkliniken för att rapportera med stöd av SBAR.

4. *Ange 1 förslag per bokstav om vad som kan ingå när du rapporterar över till sjuksköterskan på medicinkliniken med stöd av SBAR, förutom att du presenterar dig och uppger patientens namn, ålder och personnummer.*
(0,5p/svar) (2p) (endast bokstävernas betydelse ger inte poäng)

S	
B	
A	
R	

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Du tar emot Casper som är mycket orolig. Du sätter dig ner och samtalar för att lugna ner honom och därefter ska du göra ett bedömningsamtal. Efter ert samtal dokumenterar du.

5. *Besvara nedanstående frågor (0,5p/ fråga) (1p)*

<i>I vilken del av omvårdnadsjournalen dokumenterar du bakgrundshistoria, information om hälsa/sjukdom före aktuellt vårdtillfälle samt vardagligt liv före aktuellt vårdtillfälle?</i>	
<i>I vilken del av omvårdnadsjournalen dokumenterar du Caspers aktuella tillstånd, d v s hur hans situation är just nu?</i>	

KOD

Caspers blodglukosvärde visar 18,2 mmol/L. Du försäkrar dig om att han har tvättat sina händer och tar om provet igen men det är fortfarande högt. Casper får också frågan om han har några sjukdomar, vilket han berättar att han inte har. Du rådgör med läkaren som remitterar Casper vidare till sjukhuset för utredning och du kontaktar sjuksköterskan på medicinkliniken för att rapportera med stöd av SBAR. S- du beskriver varför Casper tagit kontakt, B- hans sjukdomshistoria, A- du berättar vilka prover som tagits och gör en rimlig bedömning av situationen, R- ni kommer överens om Caspers fortsatta vård. När Casper kommer till den medicinska vårdavdelningen tar du emot honom och du sätter dig ner och samtalar med honom för att lugna och därefter gör du ett bedömningssamtal. Efter ert samtal dokumenterar du Caspers omvårdnadsanamnes, d v s hans bakgrundshistoria före vårdtillfället och omvårdnadsstatus d v s Caspers aktuella tillstånd och situation just nu.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Utredningen fortsätter på avdelningen. Du handleder sjuksköterskestudenten Agnes och ni samtalar om diabetes.

6. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)

<i>Vilket blodprov visar hur glukoshalten varit under en längre period?</i>	
<i>Vilket hormon reglerar i huvudsak cellernas glukosupptag?</i>	

Undersökningarna bekräftar att Casper har Typ 1-diabetes. Du och Agnes undervisar honom om sjukdomen. Ni beskriver symtom vid hypo- respektive hyperglykemi och hur han ska agera vid de olika tillstånden.

7. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (2p)

<i>Hur ska Casper i första hand agera om han känner av hypoglykemi?</i>	
<i>Vilket läkemedel, <u>inkl styrka</u>, ska du som sjuksköterska i första hand administrera som intravenös injektion om Casper blir medvetslös p g a hypoglykemi?</i>	
<i>Vilket läkemedel bör finnas tillgängligt för närstående om Casper blir medvetslös p g a hypoglykemi i hemmet?</i>	
<i>Vad ska Casper i första hand göra vid hyperglykemi?</i>	

KOD _____

Utredningen fortsätter på avdelningen. Du handleder sjuksköterskestudenten Agnes och ni samtalar om diabetes. Det blodprov som visar hur glukoshalten varit under en längre period är HbA1c. Det organ som frisätter insulin i normala fall är pankreas. Undersökningarna bekräftar att Casper har Typ 1-diabetes. Du och Agnes undervisar honom om sjukdomen. Casper ska i första hand inta snabbar kolhydrater, t ex druvsocker vid hypoglykemi. Om Casper blir medvetslös och har fri venväg så administrerar du i första hand glukos 300 mg/ml. Om han blir medvetslös i hemmet så bör glukagon finnas tillgängligt att ge för närstående. Får Casper hyperglykemi så ska han ta extra insulin.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Agnes undrar vilka typiska tecken och symtom på hypo- respektive hyperglykemi som hon ska vara uppmärksam på.

8. *Sätt kryss för karaktäristiskt symtom som Casper kan uppvisa vid respektive tillstånd. (0,5 p/korrekt kryss) (3p)*

<i>Symtom</i>	<i>Hyperglykemi</i>	<i>Hypoglykemi</i>
<i>Kallsvettig</i>		
<i>Illamående</i>		
<i>Darrig</i>		
<i>Hjärtklappning</i>		
<i>Hets hunger</i>		
<i>Dimsyn</i>		

Det är mycket information för Casper att ta in och du erbjuder ett samtal. Innan du träffar honom förbereder du samtalet. Du ser till att ha papper och penna tillgängligt. I samtalet förhåller du dig personcentrerat.

9. *Ge 4 förslag på relevanta förberedelser som du behöver göra inför samtalet med Casper. (0,5p/förslag) (2p)*

1	
2	
3	
4	

10. *Ge 4 förslag på vad som utmärker att samtalet med Casper är personcentrerat förutom att du sitter ned, ställer öppna frågor och har ögonkontakt. (0,5p/förslag) (2p)*

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Agnes undrar vilka typiska tecken och symtom på hypo- respektive hyperglykemi som hon ska vara uppmärksam på. Karaktäristiska tecken på hypoglykemi är kallsvettning, darrighet, hjärtklappning och hets hunger. Karaktäristiska tecken på hyperglykemi är illamående och dimsyn. Det är mycket nytt för Casper att ta in och du erbjuder ett samtal. Innan du träffar honom förbereder du samtalet. Förutom att ha papper och penna tillgängligt så förbereder du samtalet genom att lämna ifrån dig telefonen, avsätter tid, inhämtar fakta och tar fram skriftlig information som du tänker ge till Casper. När du genomför det personcentrerade samtalet ser du till att göra Casper delaktig, lyssnar aktivt på hans berättelse, stödjer hans styrkor och behov samt strävar efter ömsesidighet.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Det är svårt att ställa in insulindosen vilket gör att Caspers blodsocker just nu är förhöjt. Läkaren har därför ordinerat extra vätska, Natriumklorid 9 mg/ml 1000 ml som intravenös infusion. När du ska administrera infusionen inspekterar du PVK och ser då tecken på tromboflebit. Du sätter dig ned och ser till att ha god belysning och använder stasband när du anlägger en ny PVK.

11. Ange ytterligare 4 åtgärder som du kan vidta för att Caspers blodkärl ska framträda tydligare när du anlägger PVK, förutom ovan understrukna åtgärder. (0,5p/åtgärd) (2p)

1	
2	
3	
4	

12. Ange 2 åtgärder som du vidtar i samband med anläggning av PVK för att minska risken för tromboflebit. (0,5p/åtgärder) (1p)

1	
2	

Du ställer in infusionen med manuellt droppaggregat så det droppar 40 droppar per minut. Droppaggregatet ger 20 dr/ml. Efter att du satt igång infusionen tittar du in till Casper med jämna mellanrum för att se så att allt fungerar som det ska.

*13. Svara på frågorna nedan (rätta svar = godkänt)

Hur lång tid tar det för 1000 ml att infunderas? Svara i timmar och i hela minuter.	Svar:
Hur mycket av infusionen har administrerats efter två och en halv timme under förutsättning att droppakten är 40 droppar/min? Ange svar i exakta ml.	Svar:

KOD _____

Det är svårt att ställa in insulindosen vilket gör att Caspers blodsocker just nu är förhöjt. Läkaren har därför ordinerat extra vätska, Natriumklorid 9 mg/ml 1000 ml som intravenös infusion. När du ska administrera infusionen inspekterar du PVK och ser då tecken på tromboflebit. Du sätter därför en ny PVK. För att Caspers blodkärl ska framträda tydligare uppmanar honom att göra pumprörelser med handen, använder blodtrycksmanschett som stas, låter armen hänga ner, och värmer över venen som du tänkt sticka i. För att minska risken för tromboflebit vid anläggandet väljer du en så liten PVK som möjligt och gör en stabil fixering. Du ställer in infusionen med manuellt droppaggregat så det droppar 40 droppar per minut. Efter att du satt igång infusionen tittar du in till Casper med jämna mellanrum för att se så att allt fungerar som det ska.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Casper är utskrivningsklar och du förbereder för hans hemgång.

14. Sätt ett kryss för rätt svar. (0,5p/korrekt svar) (2p)

<i>När ska utskrivningsmeddelande senast skickas från slutenvården till öppenvården?</i>	Samma dag som Casper skrivs ut	Tre dagar efter att Casper bedömts vara utskrivningsklar	Dagen innan Casper ska skrivas ut
<i>Om Casper begär att få en kopia av sin journal vem är det som gör en förstahandsprövning?</i>	Behandlande läkare	Avdelningschef	Sjukhuschef
<i>Till vilken av följande instanser kan Casper vända sig om han är missnöjd med vården?</i>	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd	Patientnämnden	Socialstyrelsen
<i>Vad krävs för att patienten ska anmäla en händelse till IVO?</i>	Att händelsen är utredd av ansvarig för vården	Att ha kontaktat en advokat	Att patienten upplever sig felbehandlad

KOD _____

Detta är nu provets sista sida.
Resultatet publiceras utifrån kodlista.

Om du av misstag startat med denna sida: kontakta omgående tentamensvakt.
Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.